

NOWINY RZESZOWSKIE

Sroda, 9 stycznia 1963 r.

ORGAN KOMITETU WOJEWODZKIEGO PZPR

Nr 7 (4218) | Wyd. A

Nakład 62.181

INDONEZJA — Krajobraz z wyspy Bali. Fot. CAF

ZG LK ocenia sytuację w dziedzinie oświaty i kultury wśród kobiet

WARSZAWA
8 bm. w Warszawie rozpoczęło się plenarne posiedzenie ZG LK poświęcone ocenie sytuacji w dziedzinie oświaty i kultury wśród kobiet.
Referat o roli i zadaniach Ligi Kobiet w upowszechnianiu oświaty i kultury wygłosił sekretarz ZG LK Melania Mroczek. Referentka przypomniała, że około półtora miliona kobiet w wieku od 18 do 35 lat na wsi i w mieście nie posiada wykształcenia podstawowego. Większość z nich, to kobiety niezamężne, a więc nie obciążone rodziną i domowymi kłopotami. Kobiety te mogą i powinny podjąć przerwana naukę. W dziedzinie zdobywania wykształcenia zawodowego, mimo że nauczanie w technikum wieczorowych i zaocznych odbywa się w 82 specjalnościach, istnieje zbyt duża tendencja wśród kobiet

(Ciąg dalszy na str. 2)

Zwierzęta leśne wychodzą na drogi w poszukiwaniu pokarmu

LUBLIN
Po trzydniowej odwilży Lubelszczyznę nawiedziła znowu silna zima. Najniższej było we Włodawie, gdzie temperatura spadła do minus 15 st. Wybrali zimowej aury dają się we znaki szczególnie zwierzęta leśne. Przy drogach widać liczne ślady kurpotaw poszukujących pożywienia. W pobliżu ludzkich domostw kraja także sarny i jelenie. Niektóre zwierzęta są tak wygłodzone i zniechęcone, że nie przestrzegają ich nawet nadjeżdżające samochody.

Rządy ZSRR i USA wyrażają uznanie U Thantowi

NOWY JORK
Opublikowano tu wspólny list rządów ZSRR i USA, wystosowany do sekretarza generalnego ONZ U Thanta. List ten, datowany 7 stycznia br., podpisali: pierwszy zastępca ministra spraw zagranicznych ZSRR W. Kusniewow oraz stały przedstawiciel USA przy ONZ A. Stevenson. Pełny tekst listu podaliśmy poniżej:

„Szanowny Panie Sekretarzu Generalny!
W imieniu rządów Związku Radzieckiego i Stanów Zjednoczonych chcielibyśmy wyrazić Panu nasze uznanie za

wysiłki podjęte przez Pana, ażeby przyjąć z pomocą naszym rządów w celu zapobieżenia poważnemu zagrożeniu

(Ciąg dalszy na str. 2)

Manolis Glezos — bohater greckiego ruchu oporu, więziony w ciągu długich lat, powrócił po wypuszczeniu go z więzienia do czynnego życia politycznego. Glezos został członkiem Komitetu Wykonawczego Demokratycznej Koalicji Lewicy Greckiej (EDA).

Na zdjęciu: Manolis Glezos podpisuje petycję uczniów i studentów greckich domagających się powiększenia budżetu państwowego na cele oświaty.

CAF

Rozszerzenie polsko-radzieckiej wymiany kulturalnej w 1963 r.

MOSKWA
Podpisany we wtorek plan wymiany kulturalnej i naukowej na rok 1963 jest największym tego rodzaju porozumieniem, jakie kiedykolwiek zawarto między Polską a Związkiem Radzieckim — oświadczył min. Tadeusz Galiński w rozmowie z korespondentem PAP w Moskwie, red. A. Żołątkowskim. — Dotyczy to szczególnie współpracy naukowej.

PLAN UMOŻLIWI nawiązanie bezpośrednich kontaktów instytutów obu akademii nauk oraz placówek naukowo-badawczych poszczególnych resortów. Zwiększono liczbę miejsc, w których będą korzystał Polacy na uczelniach ZSRR. Przysięły tu 200 studentów, 100 absolwentów wyższych uczelni na studia aspiranckie, 150 pracowników naukowych na tzw. długoterminową staż naukowy. Uzgodniono, że PAN i Akademia Nauk ZSRR opracują wieloletni plan współpracy. Jednocześnie obie delegacje zatwierdziły szczegółowy plan tematyczny w tej dziedzinie na 1963 r.

Zwiększy się wymiana w zakresie lecznictwa i nauk medycznych. Naukowcy polscy i radzieccy będą współpracowali m. in. nad wirusologią, onkologią i genetyką. PAN i Ministerstwo Rolnictwa ZSRR podpiszą od-

dzielny plan współpracy w dziedzinie nauk rolniczych. W bogatym planie wymiany artystycznej — podkreślił min. Galiński — warto zwrócić uwagę na kilka nowych form współpracy, wprowadzanych po raz pierwszy. Przede wszystkim znacznie rozszerzą się kontakty między związkami twórczymi obu krajów. Po raz pierwszy dotychczasowe formy wymiany uzupełniono wzajemnymi wizytami na zasadach turystycznych. Nowym elementem współpracy naszych te-

atrów będzie wzajemne zapraszanie wybitnych reżyserów i scenografów w celu opracowania poszczególnych przedstawień.

Nadal będą się rozwijały kontakty między pogranicznymi województwami PRL i obwodami ZSRR. Jako nowy element wprowadzono wymianę specjalnych programów i audycji radiowych między rozgłośniami regionalnymi.

— Chcę stwierdzić na zakończenie — powiedział przewodniczący delegacji polskiej — że nasze rozmowy toczyły się w bardzo przyjaznej i serdecznej atmosferze. Obie strony uwzględniły wzajemnie życzenia partnerów, dzięki czemu plan na ten rok jest naprawdę bardzo ciekawy i bogaty.

„Mars-1” już 28 mln km od Ziemi

MOSKWA
Radziecka stacja międzyplanetarna Mars-1 nadal szczęśliwie zdąża ku Czerwonej Planecie.
We wtorek ogłoszono, że łączność z wężkiem jest normalna.
W środę rano Mars-1 miał znajdować się w odległości 28 milionów 563 tysięcy kilometrów od Ziemi.

7 bm. min. zdrowia dr Jerzy Sztachelski ucekorował wy sokimi odznaczeniami państwowymi 31 lekarzy za zasługi w konspiracyjnej służbie zdrowia w okresie okupacji.

Na zdjęciu: doc. Wojciech Wiechno otrzymuje Order Sztandaru Pracy I klasy.

CAF - fot. Matuszewski

Po katastrofie w Bydgoszczy

- ◆ Aresztowano dróżników posądzonych o niedopełnienie obowiązku
- ◆ Pomoc dla rodzin ofiar wypadku

BYDGOSZCZ
Na wniosek Prokuratury Wojewódzkiej w Bydgoszczy, która prowadzi śledztwo w sprawie tragicznej katastrofy, która wydarzyła się 7 bm. na przejeździe kolejowym przy ul. Szubińskiej, aresztowano dwóch dróżników: Czesława Białkowskiego i Stanisława Slesińskiego. Zatrzymano ich pod zarzutem niedopełnienia obowiązku służbowego, w chwili bowiem zderzenia parowozów z autobusem, jak stwierdzono, bariery nie były opuszczone.

W dalszym ciągu pracuje komisja ekspertów, powołana przez Ministerstwo Komunikacji i DOKP w Gdańsku. Przedstawiciele dyrekcji Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa PKS odwiedzili rodziny ofiar wypadku, wyrażając współczucie oraz deklarując gotowość niesienia pomocy. PZU wypłaca odszkodowania.

Nad 24 rannymi nieustanną pieczę sprawują dyżurni chirurdzy. Obserwuje się stopniową poprawę. Lekarze czynią również wszystko, by zmniejszyć zagrożenie u osób najciężej kontuzjowanych.

Zidentyfikowano nazwisko dziewiętej ofiary. Jest to Mirosław Maurer z Bydgoszczy.

Cudowna maszyna leczyła katar, schizofrenię i raka

WASZYNGTON
Amerykańskie władze federalne zajęły się ostatnio działalnością istniejącej w Waszyngtonie grupy pseudonaukowców, założonej przez obywatela brytyjskiego, autora powieści fantastyczno-naukowych, niejakiego Rona Hubbarda.
Zwolennicy Hubbarda założyli oddziały w Nowym Jorku, Kalifornii i Arizonie oraz „akademii” w Londynie, Melbourne, Australii, Johannesburgu, Paryżu i Berlinie. Słuchaczami akademii byli ludzie ze wszystkich warstw społecznych, chociaż było to połączone z dość znacznymi kosztami. „Centralna akademii” w Waszyngtonie zajmowała się m. in. kontrolowaniem emocji doświadczanych przez człowieka za pomocą maszyn importowanych z Anglii, w ro-

dzaju znanych aparatów do badania prawdziwości. Nazywano je także „elektrometrem Hubbarda”. Jak twierdził hubbardowiec, za pomocą tej maszyny można było uleczyć wszelkie choroby — raka, skutki promieniowania nuklearnego, artretyzm, chorobę wrzodową żołądka, przeziębienie, chorobę Heinego-

(Ciąg dalszy na str. 2)

MOSKWA
Specjaliści leningradzcy zakończyli pomyślnie doświadczenia nad otrzymywaniem kolorowych cementów. Przez dodawanie w czasie produkcji związków miedzi, żelaza, chromu, kobaltu i innych, otrzymują oni cement o trwałym kolorze, który nie ulega zmianie pod wpływem warunków atmosferycznych.
Kolorowy cement pozwoli na znaczne urozmaicenie wznoszonych osiedli, jeśli chodzi o ich kolorystykę.

CIEKAWOSTKA

ZAMIATAĆ ULIC — HRABIA

LONDYN
Frederick Cecil Hobart — Hampden, pracownik komunalny z Southchurch, w hrabstwie Essex, zatrudniony przy zamiataniu ulic, odziedziczył tytuł earla (hrabięgo) po zmar-

łym ostatnio hrabim Buckinghamshire. Hobart-Hampden jest dalekim kuzynem zmarłego hrabięgo, który jednak nie pozostawił bliższych krewnych płci męskiej. Spadko-

bierca tytułu nie miał nigdy do czynienia z arystokracją i — jak oświadczył przedstawicielom prasy — nie zamierza zmienić swego obecnego trybu życia ani też zasiąść w Izbie Lordów. Jest zadowolony ze swej pracy, kolegów, a zwłaszcza z ulubionego ogródka.

Jaka będzie pogoda?

Sytuacja bazyjna: Polska poludniowa znajduje się w obszarze przejściowym między klimatem wężu grenlandzkiego a klimatem bałkańskim.
Prognoza pogody: Zachmurzenie duże, chwilami opady śniegu. W rejonach północnych większe przejaśnienia. Temperatura maksymalna dniem od minus 5 st. w południowo-wschodnich rejonach województwa do minus 8 st. w północno-zachodnich, minimalna nocą odpowiednio od minus 10 do minus 14 st. Wiatry słabe i umiarkowane, północno-wschodnie i północne.

Czombe stara się opóźnić rozwiązanie problemu Katangi

Rządy ZSRR i USA wyrażają uznanie U Thantowi

(Ciąg dalszy ze str. 1)

pokoju, jakie powstało niedawno w strefie Morza Karaibskiego.

Chociaż, jak się okazało — rządy nasze nie były w stanie rozstrzygnąć wszystkich problemów, jakie wynikły w związku z tą sprawą, niemniej jednak, biorąc pod uwagę stopień osiągniętego między nimi porozumienia w kwestii uregulowania tego kryzysu, jak również postępowanie w realizacji tego porozumienia, rządy te uważają,

że nie ma potrzeby, by punkt ten nadal absorbował w chwili obecnej uwagę Rady Bezpieczeństwa.

Rządy Związku Radzieckiego i Stanów Zjednoczonych wyrażają nadzieję, że kroki przedsięwzięte w celu zapobieżenia groźbie wojny w związku z tym kryzysem doprowadzą do uregulowania innych rozbieżności istniejących między nimi oraz do ostatecznego złagodzenia napięcia, mogącego wywołać w przyszłości groźbę wojny.

Książę Souphanouvong oskarża USA o nieprzestrzeganie porozumień w sprawie Laosu

HANOI

Z okazji 7. rocznicy powstania partii Neo Lao Haksat, jej przewodniczący książę Souphanouvong zaapelował do narodów krajów, które uczestniczyły w konferencji genewskiej w sprawie Laosu w roku 1962, aby pomogły narodowi Laosu w zmuszeniu amerykańskich agresorów i ich poleźników do przestrzegania porozumienia w sprawie Laosu.

Książę stwierdza, że mimo osiągniętych sukcesów „sytuacja w naszym kraju nie jest jeszcze ustabilizowana... Z Laosu nie wycofano jeszcze tysięcy żołnierzy”. Souphanouvong podkreśla, że dzięki pomocy USA, armia

ugrupowania Savannakhet zwiększyła się z 54 do 63 tysięcy ludzi i znajduje się w gotowości bojowej. USA utworzyły tajne bazy na terenie Laosu. Ponad tysiąc oficerów i spadochroniarzy ugrupowania Savannakhet wysłano na długoterminowe szkolenie do Sjamu i innych krajów.

USA i ich poplecznicy usiłują rozbić szeregi frontu narodowego, a rząd jedności narodowej — przekształcić w swą marionetkę.

Partia Neo Lao Haksat — oświadczył mówca — dąży do osiągnięcia zjednoczenia na szerokiej bazie wszystkich narodowości, wszystkich warstw społeczeństwa, wszystkich organizacji religijnych, partii politycznych i wszystkich patriotów. Głównym jej celem jest walka przeciwko ingerencji USA i dywersyjnej działalności sił reakcyjnych, walka o neutralny i demokratyczny Laos, o rząd koalicyjny z księciem Souvanną Phoumą na czele.

Plenum ZG LK

(Ciąg dalszy ze str. 1)

do wybierania zawodów tradycyjnych. Tylko 3 proc. kobiet przystępuje do egzaminów eksternistycznych, podnoszących kwalifikacje zawodowe.

W referacie podniesiono też sprawę dotarcia przez biblioteki, świetlice, kluby, domy kultury, uniwersytety powszechne, radio, prasę i telewizję, do kobiet ze wszystkich środowisk i zachęcania ich do stałego podnoszenia swego poziomu kulturalnego.

OAS-owskie rififi

PARYŻ (AR)

Po niemal wojennej naradzie w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych nastąpiła we Francji mobilizacja wszystkich sił politycznych do walki z groźną, coraz intensywniejszą falą napadów na banki i sklepy jubilerskie. Zatrzymane są tysiące pojazdów, legitymowani kierowcy, specjalne patrole krążą przez 24 godziny na dobę wokół banków i sklepów jubilerskich, zamaskowane samochody policyjne — pułki mają pomoc w wykrywaniu przestępstw. Tymczasem prasa pisze o nowych ofiarach napadów.

Władze są zdania, że 70 proc. tego typu napadów w ostatnim czasie, to dzieło OAS, która zbiera w ten sposób fundusze.

Jednocześnie zapoczątkowano w Paryżu dwie inne akcje. Po raz pierwszy urzędował specjalny sąd powołany jedynie do rozpatrywania przekroczeń przepisów przez kierowców samochodowych. Nowy sąd w pierwszym dniu okazał się surowy, ferując wyroki wielomiesięcznego więzienia, grzywny do nowych 1000 franków, cofnięcia prawa jazdy na parę lat. I druga akcja, która z konieczności paraliżuje życie gospodarce departamentów północnych i wschodnich. Na szosach wylotowych z Paryża i na odcinkach dróg wielu de-

TOTO-LOTEK informuje:

P. F. Totalizator Sportowy zawiadamia, że w specjalnym konkursie sportowym „Toto-Lotek” z dnia 6 stycznia 1963 r. stwierdzono: 4 rozwiązania z 6 traf. wygr. po zł 323.114, 9 roz. z 5 prem. traf. wygr. po zł 143.006, 636 roz. z 5 traf. wygr. po zł 2.700, 21.275 roz. z 4 traf. wygr. po zł 202. Ponieważ na rozwiązanie z 3 trafieniami przypadają wygrane ponad 10 zł, wygranych tych nie wypłaca się, a cała pula przypadająca na wygrane tego stopnia, zgodnie z paragrafem 3 pkt. 5 regulaminu, przetrzeźniona została na rozwiązanie z 4 trafieniami.

Na zdjęciu: mapa Konga z podziałem na prowincje (u góry) oraz mapa Katangi (u dołu).

LONDYN
Agencja Reutersa donosi, że „prezydent” Katangi M. Czombe wrócił w dniu 8 stycznia do Elisabethville.
Z Kolwezi, bazy lotniczej katangijskiej w Katanze południowej, Czombe udał się samolotem do Kipushi w Rodezji północnej w pobliżu granicy Katangi, skąd pod eskortą żołnierzy rodezyjskich przybył na granicę. Podróż z granicy rodezyjskiej do katangijskiej do Elisabethville Czombe odbył w samolocie belgijskiego Fryderyka van de Walle. W Elisabethville konsul i M. Czombe udali się do siedziby komendanta policji katangijskiej P. Sapwe.

MOSKWA

Komentując powrót Czombego do Elisabethville, sprawozdawca agencji TASS podkreśla, że kolejne pojawienie

się M. Czombego na arenie politycznej Konga oznacza początek nowego etapu jego przetargów z przedstawicielami centralnego rządu kongijskiego oraz Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Gdy siły zbrojne ONZ rozwinięły natarcie, przeciwko oddziałom żandarmerii katangijskiej, Czombe wraz ze „swymi ministrami” ukrył się i przez 10 dni nie wiadomo było właściwie, gdzie się znajduje. Gdy jednak wskutek nacisku mocarstw zachodnich, a w szczególności Wielkiej Brytanii i Belgii wojska ONZ wstrzymały faktycznie dalsze operacje, Czombe znów

Francuska baza nuklearna

PARYŻ
Agencja Reutersa, powołując się na koła zbliżone do rządu francuskiego, podaje, iż Francja ma przystąpić w tym roku do budowy bazy doświadczalnej, na której przeprowadzone będą w przyszłości eksperymenty z bombą wodorową. Baza znajdzie się na archipelagu Gambia położonym w odległości 1.700 km od Tahiti na Pacyfiku. Archipelag składa się z 10 wysp. Archipelag Gambia położony jest w odległości około 5 tys. km od Nowej Zelandii i Chile.

Zmiany w rozkładzie jazdy PKP

Z uwagi na trudne warunki atmosferyczne, zgodnie z poleceniem Ministerstwa Komunikacji, DOKP w Krakowie od dnia 7 bm. wprowadziła ograniczenia w ruchu pociągów pasażerskich.
I tak: wycofano z rozkładu jazdy kurs następujących pociągów: nr 3820/8321 relacji Kraków — Szczecin i z powrotem, nr 3416/4319 relacji Kraków — Katowice i z po-

wrotem, nr 515/516 relacji Kraków — Zakopane i z powrotem, nr 616 relacji Krynica — Kraków, nr 11/18 relacji Tarnów — Przemysł i z powrotem, nr 4349 relacji Gliwice — Krynica kursował będzie tylko w relacji Gliwice — Kraków, nr 3612/6311 relacji Kraków — Jelenia Góra i z powrotem.

Ponadto DOKP zawiadamia, że od dnia 18 stycznia br. poc. nr 1305/13205/31206/3106 relacji Warszawa — Krynica kursował będzie tylko w dniach od 26—3 i 14—17 z Warszawy, z Krynicy zaś od 27—4 i od 15—18 każdego miesiąca.

Wybuch w hiszpańskiej kopalni węgla

NOWY JORK
W kopalni węgla koło Mieres w Hiszpanii północnej nastąpiła we wtorek eksplozja. 20 górników zostało zasypanych. Pięciu innych udało się wydobyć z zasypanej chodnika.

GRUPA PRZESZŁO stu profesorów i asystentów Uniwersytetu Columbia w Nowym Jorku zwróciła się do Izby Reprezentantów USA z apelem o zlikwidowanie Komisji do Badań nad Działalnością Antyamerykańską, która stale narusza zagwarantowane konstytucją prawa obywateli i której ofiarą niejednokrotnie padają przedstawiciele świata nauki.

DO HAWANY przybył z Moskwy samolot „TU-114” nr 74.680; lot ten otworzył regularną komunikację pasażerską między stolicami ZSRR i Kuby.

RZECZNIK zachodniemieckiego Czerwonego Krzyża oświadczył we wtorek, iż badania jest obecnie możliwość uwolnienia z więzienia w Sztokholmie ostatnich więźniów przez dowódcę wojskowych skazanych przez Trybunał Norymberski — Rudolfa Hessa, Alberta Speera i Baldura von Schiracha; jednakże wobec rozwiązania i mocarstwowej komisji kontroli w Niemczech trudno uzyskać odpowiednią decyzję.

BYŁY premier Senegalu, Mamadou Dia, który w ubiegłym miesiącu próbował dokonać samobójstwa, ma stanąć wraz ze swymi czterema ministrami przed sądem najwyższym.

W PONIEDZIAŁEK przeprowadzono po raz pierwszy udaną transmisję telewizyjną przez Atlantyk między W. Brytanią i USA za pomocą amerykańskiego satelity „Relay”.

ADZIECKI poeta młodego pokolenia Eugeniusz Jęwtuszenko przybył w poniedziałek wraz z małżonką na kilkutygodniowy pobyt w Niemczech zachodnich; Jęwtuszenko odbędzie podróż po NRF, podczas której będzie czytał swoje wiersze i dyskutował z autorami i krytykami.

Z OPUBLIKOWANEGO sprawozdania bońskiego ministerstwa obrony wynika m. in., że pod koniec roku 1962 Bundeswehra liczyła 515 tysięcy żołnierzy, oficerów i generałów. Jest to nieodkrotnie więcej niż w roku 1956 i dwukrotnie więcej niż w roku 1959.

Peru przypomina ogromny obóz koncentracyjny

NOWY JORK
Według nieoficjalnych danych w Peru aresztowano już około tysiąca osób. Peru przypomina obecnie ogromny obóz koncentracyjny. Do rozprawienia się z opozycją wciągnięto jednostki wojskowe. Ludzi zabiera się nocą, ładu-

je na ciężarówki i wtrąca do więzienia. Ponieważ więźniów są przepelnione, część aresztowanych umieszczono w obozach wojskowych.

Wojskowa junta rządowa uzasadnia podjęcie represji „przygotowywaniem przez agentów komunizmu zamachu stanu”. Rzeczywiste przyczyny tych represji kryją się jednak gdzieś indziej.

Według informacji prasy, Peru przeżywa poważny kryzys ekonomiczny i polityczny. W kraju panuje niezadowolone z polityki obecnego reżimu obszarowo-klerikalnego. Setki tysięcy chłopów, robotnicy rolni i Indianie domagają się poprawy warunków życia, żądają przekazania im ziemi. We wsłach dochodzi nieustannie do starć między chłopami a policją.

Powódź w Maroku przybrała katastrofalne rozmiary

RABAT
Jest to prawdziwa katastrofa: dziesięciodniowe ciągłe i ulewne deszcze przekształciły żyzne pola północnego i centralnego Maroka w gigantyczne trzęsawisko, na którym unoszą się zwłoki licznych zwierząt.

W okresie ostatnich 12 godzin sytuacja uległa dalszemu pogorszeniu na skutek wylwu wzebranych rzek.

W Rabacie pod przewodnictwem króla odbyło się specjalne posiedzenie krajowej komisji do walki przeciwko powodziom. Zapadły decyzje udzielenia pomocy natchmiastowej. Do akcji użyto samolotów, helikopterów i łodzi. Dokonywane są zrzuć namiotów, odczepy, leków i żywności.

Mieszkańcy Tristan da Cunha wracają na swoją wyspę

LONDYN
Wśród mieszkańców wyspy Tristan da Cunha, ewakuowanych do Anglii po wybuchu wulkanu, który zagroził ich dalszej egzystencji na wyspie, odbyło się tajne głosowanie czy mają pozostać w Europie, czy też wrócić do swej surowej ojczyzny. 148 głosami przeciwko 5 postanowiono wrócić na wyspę. Decyzja ta została już zakomunikowana rządowi brytyjskiemu, który swego cza-

su zorganizował ewakuację mieszkańców Tristan da Cunha.

Przybywszy z wyspy, że wiodło się w cywilizowanym świecie. Klimat oraz nerwowość — ich zdaniem — tryb współczesnego życia, zrujnowały ich fizycznie. Pragną jak najszybciej wrócić na wyspę, gdzie — co prawda w prymitywnych warunkach — ale żyli dużo szczęśliwiej, niż w W. Brytanii.

Nad projektem nowelizacji ustawy o radach narodowych

DLA WIĘKSZOŚCI obywateli, rady — to, niestety, ciągle tylko „okienko” urzędnika i decyzje administracyjne. Wyborcami czują się przede wszystkim w okresach kampanii przedwyborczych, na co dzień ich kontakty z radami, jako terenowymi organami władzy, nie należą jeszcze do przetartych szlaków.

Między innymi te doświadczenia, jak i wszystkie doświadczenia, nowe problemy, sytuacje konfliktowe wyrosłe z konfrontacji ustawa — życie, stały się źródłem nowych propozycji zawartych w projekcie nowelizacji ustawy o radach narodowych.

Ze zrozumiałych względów przeciętnego obywatela interesują przede wszystkim sprawy bezpośrednio go dotyczące, a więc najściślej związane z realizacją zasad ludowładztwa.

Obowiązująca obecnie ustawa ze stycznia 1958 r. wprowadziła m. in. udział obywateli — nie członków rad w pracach komisji dla „... pobudzenia i wykorzystywania społecznej inicjatywy, przyjmowania, rozpatrywania i nadawania biegu projektom, pochodzącym od organizacji społecznych i obywateli”. Ustawa z czerwca 1960 r. o Kodeksie Postępowania Administracyjnego wzmocniła zna-

czenie inicjatywy i inspiracji obywatelskiej, powołując instytucję wniosków — postulatów ogólnych, dostępną każdemu obywatelowi, zapewniającą tym wnioskom trafienie do właściwego adresata, rozpatrzenie itd. Niestety, praktyka nie przyniosła zamierzonych rezultatów. Projekt nowelizacji ustawy o radach podnosi więc w decydujący sposób rangę zgłaszanych przez obywateli wniosków i postulatów, wzma-

Potrzeba usprawnień

nia też znaczenie sesji rad narodowych. Otóż tematyka sesji ma być rozszerzona o obowiązkowe rozpatrywanie sprawozdań z realizacji wniosków i postulatów wyborców. Staną się więc one — po rozpatrzeniu — przedmiotem uchwał rady, co jest najwyższą gwarancją ich realizacji.

W tej sytuacji wzmacnia się rola radnych i rola komisji rad narodowych. W przewidywaniu możliwych problemów i konfliktów projekt noweli przewiduje rozszerzenie ochrony udzielanej radnym — przez zakaz rozwiązywania z nimi stosunku pracy, z wyjątkiem przypadków kwalifikujących do rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia. Propozycje zmian, dotyczących kompetencji komisji, wymagają zreferowania łącznie z kilkoma znakami zapytania.

Do tej pory komisja wykonywała przede wszystkim funkcję organu kontroli społecznej, kontroli z zewnątrz: reprezentowała punkt widzenia wyborców, badała, oceniała i stawiała wnioski, informowała radę narodową o pracy prezydium, wydziałów, przedsiębiorstw i zakładów. Nie wydawała wiążących decyzji, ale przez to nie ponosiła współodpowiedzialności.

Według projektu noweli, komisja staje się organem współdecydującym: otrzymuje uprawnienia do wydawania wydziałom wiążących zaleceń. (Wydział i prezydium mogą się na nie nie zgodzić — wtedy radni z komisji będą od-

wolywać się do plenum rady o potwierdzenie własnych tezy).

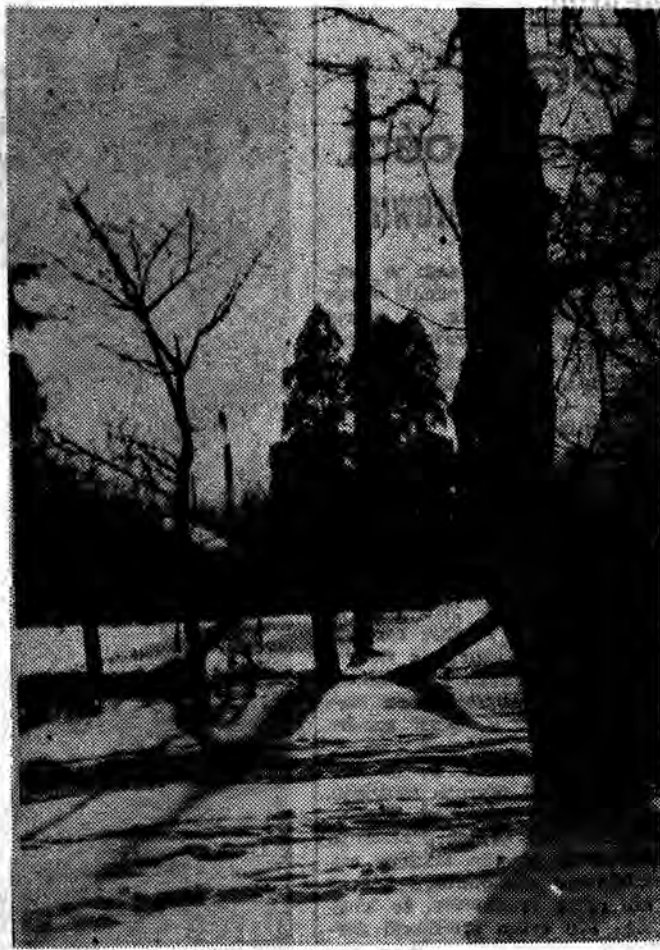
W tym miejscu dotychczasowa publicystyka wokół projektu noweli formułuje kilka znaków zapytania. Czy współodpowiedzialność nie będzie kępować poczynną komisji? Komisje współodpowiedzialne będą oceniać siebie i informować o sobie? Czy zachowają dyktans i obiektywizm jak wtedy, kiedy nie ponosiły tej współodpowiedzialności? Czy ta dwójka sytuacji nie stępi funkcji kontroli zewnętrznej? Czy wreszcie decyzje komisji nie zaczną zwalniać kierowników wydziałów od samodzielności i pełnej odpowiedzialności, czy nie zaczną oni traktować tych decyzji jako formy asekuracji dla siebie?

Warunkiem istnienia przężnej, łatwej do skontrolowania, operatywnej administracji jest precyzyjne określenie kompetencji, samodzielności i odpowiedzialności. Projekt noweli — tak podkreślając wagę i uprawnienia czynników przedstawicielskich, wagę komisji — w jednym punkcie wydaje się niekonsekwentny. Bo jeśli już jest bezdyskusyjne, że komisje mają kontrolować, oceniać ekonomiczną, socjalną, kulturalną aktywność wydziałów, ogólną politykę ich orzecznictwa, to czemu właśnie one, a nie kierownicy wydziałów czy prezydium, mają się odwoływać do plenum w wypadkach kiedy te wnioski nie zostaną przyjęte?

Ogólnym konsekwentnym założeniem projektu noweli jest przekazanie radom narodowym pełni władzy na jej terenie. Prowadzi to do rozszerzenia koordynacyjnych i nadzorczych funkcji rad w stosunku do przemysłu kluczowego, spółdzielczości (gromadzkich rad narodowych w stosunku do kółek rolniczych). Projektowane przepisy stwarzają poważniejsze szanse do wykorzystania możliwości produkcyjnych zakładów na potrzeby miejscowego rynku i potrzeb komunalnych, uzgodnienia planów budownictwa mieszkaniowego, realizacji wspólnych inwestycji komunalnych, socjalnych, kulturalnych itd.

Tyle — najogólniej — o projekcie nowelizacji ustawy. Jednym z oczywistych jej znaczeń powinno się stać to, że w potocznym rozumieniu obywateli rady będą nie tylko „urzędami”, zespolami „okienek”, poza którymi zapadają decyzje administracyjne, ale w coraz większym stopniu samodzielnymi, szeroko uprawnionymi organami władzy, związanymi silnie z wyborcami, otwartymi na ich inwencje, opinie, inicjatywę.

D. ZABŁOCKA

Kolejka leśna w Bieszczadach dla turystów

Miłośnicy piękna Bieszczadów z zadowoleniem przyjmą wiadomość, że już najprawdopodobniej w nowym sezonie turystycznym będą mogli korzystać z usług kolejki leśnej, biegnącej przez najpiękniejsze krajobrazowo zakątki Rzepedzi do Kalnicy. Minister komunikacji bowiem zezwolił na uruchomienie w nowym rozkładzie jazdy PKP ruchu osobowego na trasie wąskotorowej kolejki leśnej.

Sprawą tą zajął się już użytkownik kolejki — Oddział Transportu Leśnego w Sanoku. OTL zakupił m. in. kilka wagonów osobowych. Posiadany tabor jest jednak zbyt szczupły i trzeba go szybko powiększyć o jego powiększeniu, bo do 1 czerwca niedaleko. (m)

ZIMOWY PEJZAŻ. Fot. M. KOPEC

Uszczelki — nowy asortyment produkcyjny

W Zakładach Przemysłu Gumowego „Sanok” w Sanoku, przystąpiono do realizacji zleceń produkcyjnych Zjednoczenia Przemysłu Motoryzacyjnego w Warszawie w zakresie produkcji dszurów uszczelniających do okien i drzwi w autobusach i samochodach. Będą one obecnie wytwarzane w formie kompletów okiennych i drzwiowych, dostosowanych do konstrukcji tych części w poszczególnych typach samochodów. Uprzednio dszur był dostarczany zlecieniodawcom i przez nich dopiero wykorzystywany do uszczelnienia.

Tegoroczna produkcja będzie głównie przeznaczona dla Jelczańskich Zakładów Samochodowych. Należy podkreślić, że po wielu eksperymentach technicznych — wyrabiane obecnie uszczelki odznaczają się doskonałą wytrzymałością na działanie warunków atmosferycznych, a szezę górną światła słonecznego i zdają nawet egzamin w autobusach eksportowanych do krajów o klimacie tropikalnym. (r)

W kilkudziesięciu metalowych klatkach — żywe eksponaty — najlepsze okazy drobiu, gołębi i zwierząt futerkowych, rezultat kilkuletniej pracy hodowców — krzyżówek, selekcji i troskliwej pielęgnacji. Dostarczyły ich nie tylko farmy państwowe, ale również producenci prywatni.

Przed punktem porad lekarza weterynarii — bo i taki

Broiler — najlepsza krzyżówka

zorganizowano — kolejka. Jak pielęgnować pisklęta, w jaki sposób zwiększyć nosność kur w okresie zimowym, czy sztuczna kwoka jest rzeczywiście lepsza od prawdziwej — oto najczęstsze pytania.

— A jakże. Nie tylko lepsza, ale przede wszystkim praktyczniejsza. Dla małej liczby piskląt (poniżej 100 sztuk) przygotowuje się tzw. kwokę pudłową ogrzewaną butelkami z gorącą wodą lub żarówką (40 do 60 wat). Przy wychowie większej liczby kurcząt (powyżej 100 sztuk) stosuje się kwoki ogrzewane węglem, koksem, brykietami, lub grzałkami elektrycznymi.

Obok klatek z kurami — też dyskusja. Czy opłaca się chować kury dłużej niż dwa lata?

— W żadnym wypadku. Nosność kur z wiekiem spada. Jeśli np. w pierwszym roku kura znosi około 160 jaj, w drugim 128, to w trzecim już tylko 96.

Obok stoisko z paszami i lekarstwami: mieszanki mineralne, tran (przeciw krzywicy, zwłaszcza przy wychowie kurcząt w lutym i marcu), szczepionki ochronne — Bo-

taman (przeciw robaczycy) i inne.

Największy tłok oczywiście przy klatkach ze zwierzętami futerkowymi. Szczególnie duże zainteresowanie wzbudziły lisy polarne.

Oprócz eksponatów żywych, wystawiono również mrożonki, przetwory i konserwy z drobiu i jaj. Puszki z obcojęzycznymi napisami przykuwają uwagę zwiedzających. Szkoda, że tak rzadko widzi się je w sklepach, szkoda również, że wystawy nie zorganizowano w okresie przedświątecznym (reklama i sprzedaż mrożonek). Wśród zwiedzających spotykamy sekretarza Wojewódzkiego Związku Hodowców i Producentów Drobiu — Zenona Gorzelskiego.

— Jak pan ocenia wystawę, czy jest „lepsza” od poprzedniej?

— Obecna, druga z kolei wystawa drobiu, gołębi i zwierząt futerkowych zgromadziła o kilkaset eksponatów więcej niż poprzednia (1960 rok). Licznie są reprezentowane np. te rasy kur, które na poprzedniej wystawie były dopiero „pierwszymi jaskółkami”. Dowodzi to, że do

Lis niebieski.

hodowli wprowadzono nowe, bardziej opłacalne gatunki. No i również — oczko w głowie hodowców — broilery.

— Właśnie, może coś więcej o broilerach.

— Broiler — to inaczej idealna krzyżówka. Np. w wyniku krzyżówki odpowiednich ras (mięsnych) kur otrzymuje się szybko rosnące i przybierające na wagę kurcząt, które po 10 tygodniach waży już blisko półtora kg. U nas „robi się” na razie broilery „kurze”. W Anglii hodowcy produkują już broilery „królicze”.

— Właśnie, na wystawie zgromadzono dość dużo królików, chyba nie bez powodu.

— Oczywiście. Chcemy, aby hodowcy zajęli się również i królikami, o których zapomnieli. Hodowla ich jest bardzo opłacalna (popyt ciągle duży — rzeźnie królicze w Mielcu i Dębicy). Proponujemy do hodowli króliki białe — uniwersalne dla przemysłu skórzanego (w razie potrzeby można farbować).

— Czy ma pan na wystawie swoje eksponaty?

— Kilka królików i gołębi — moje hobby.

Tekst i zdjęcia: RYSZARD BILSKI

Indyk szero-kopterowy — wysyłany głównie do Anglii.

KONKURS MŁODYCH TALENTÓW

W pierwszych dniach lutego br. Klub ZMS „Iskra” organizuje ciekawą imprezę zatytułowaną „Konkurs młodych talentów”. Konkurs obejmie następujące dziedziny amatorskiej działalności artystycznej: muzyka (różne instrumenty), piosenki, monologi, recytacje. Repertuar dowolny (oczywiście, z wyjątkiem inderowskiego).

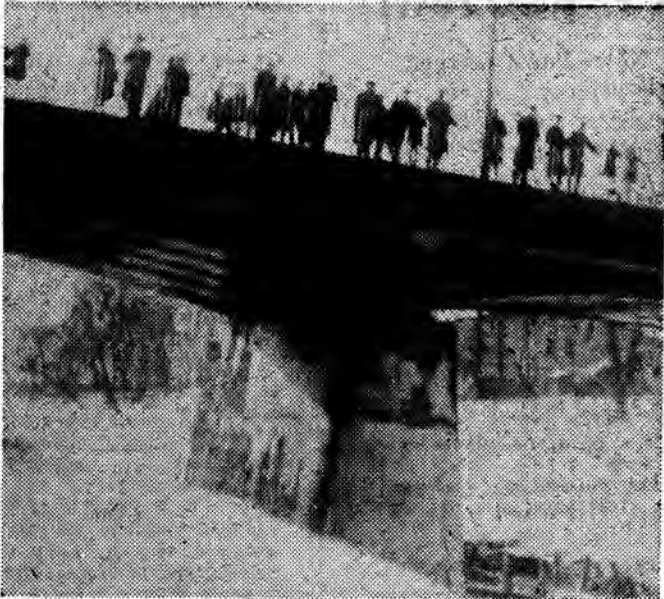
Do udziału w tej ciekawej konkursowej rozgrywce, kierownictwo Klubu zaprasza zarówno młodzież szkolną, jak i pracującą. Wystąpić można indywidualnie lub w mniejszych zespołach.

Zgłoszenia należy nadsyłać do 20 bm. pod adresem: KM ZMS Rzeszów, ul. Dąbrowskiego 13, lub w dniach działalności „Iskry” przekazywać kierownikowi Klubu.

Dla zwycięzców „Konkursu młodych talentów” przewidziano liczne nagrody rzeczowe.

Wprawdzie przyzwyczajeni jesteśmy do „bombowych” wiadomości o wyczynach — najczęściej studentów (golenie się przy lustrze ulicznym, tańczenie tawla przez 10 godzin bez przerwy, spacer po ulicy bez koszuli), to kąpiel w sty-

mo zimna i śniegu kąpał się w Wistoku. Jak oświadczył naszemu reporterowi, zimnych kąpeli zażywa już od dwóch lat (nauczył się w wojsku). Nigdy nie choruje, nie ma nawet kataru. A może by tak spróbować?

Ciekawscy patrzyli z niedowierzaniem.

czniu w... Wistoku jest dla nas trochę nieprawdopodobna. A jednak. W niedzielę około godz. 11 przed południem zdumieni przechodnie zatrzymywali się na moście przy ul. Lwowskiej i podziwiali odważną i hart dwudziestokilkuletniego mężczyzny, który mi-

Dni Rzeszowa

Dzisiaj w Ratuszu odbędzie się posiedzenie Komitetu Organizacyjnego Dni Rzeszowa — 1963. Wezmą w nim udział dyrektorzy i kierownicy placówek kulturalno-oświatowych. Wydział Kultury Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Rzeszowie swraca się z apelem do wszystkich mieszkańców, aby nadsyłali swoje uwagi, wnioski i propozycje odnośnie programu tegorocznych Dni.

Zbigniew Boczoń, po zimowej kąpiel, nie ma nawet „ścislej skórki”.

Tekst i fot. (r. b.)

Blisko 6 tysięcy widzów

Ostatnio na ekrany rzeszowskich kin weszły trzy nowe polskie filmy: „Spotkanie w Bajce”, „Klub Kawalerów” i „Dziewczyna z dobrego domu”. Wszystkie wymienione pozycje cieszyły się dużym powodzeniem. W ciągu kilku dni nowe polskie filmy obejrzało blisko 6 tysięcy widzów.

JAK wypadł roczny obrachunek usług? Z czym do klienta w Nowym Roku? O tych problemach rozmawiamy z kierownikiem Urzędu Pocztowo-Telekomunikacyjnego w Trzcielanie p. Julią Suchorowską.

W porównaniu z innymi tego typu placówkami obsługiwany przez urząd teren charakteryzuje dość różnorodnie ukształtowanie geograficzne. A w związku z tym nie wszystkie trakt łatwe są do pokonania. Oprócz Trzcielania, placówka świadczy usługi dla mieszkańców Dąbrowy, Woliczki, Będowej Złobieńskiej i przysiółków: Słowinka i Lasek Będowski. W sumie, za pośrednictwem trzech doręczycieli (K. Dworak, L. Kubiec i W. Persak)

poczta obsługuje 4.298 mieszkańców.

Urząd przez własną centralę telefoniczną łączy z Rzeszowem 9 abonentów, instytucji i przedsiębiorstwa. W

Pocztowy obrachunek

ub. roku klienci urzędu w obrębie centrali wojewódzkiej przeprowadzili 4.647 rozmów oraz nadali do różnych miejscowości w kraju i za granicą 1.782 polecenie przesyłki listowe, 1.377 paczek i blisko 30 tys. listów zwykłych i kart pocztowych. W tym sa-

Dziś specjalne wydanie telefonu

Okazją po temu jest mały jubileusz, jakże popularnej już dziś rubryki „Nowin” — Telefon 43-58. Przed odkręceniem rękoma — 9 stycznia 1962 r., wspólnym wysiłkiem, Drodzy Czytelnicy, „wydaliliśmy” pierwszy numer naszego „telefonika”. Potem przyszedł dalsze... Przez okrągły rok, każde miejskie wydanie „Nowin” opatrzone było ową charakterystyczną winietą z numerem 43-58... która firmowała tyle najróżnorodniejszych, zgłaszanych przez Was spraw. Nie tych z gatunku wielkich problemów. Raczej tych mniejszych, ale jakże często denerwujących, dokuczliwych, zakłócających nasz spokój, pracę, codzienne życie.

Wspólnymi siłami niejedną taką „klujący chwał” udało nam się wyrwać, usunąć, zlikwidować. Zresztą odwołujemy się do liczb... Bo jak jubileusz, to oczywiście i podsumowanie. Rocznicę „telefonika” zamyka około 1000 opublikowanych notatek, dotyczących

wszystkich dziedzin życia. Przeważnie krytyczne i interwencyjne. Około 80 proc. doczekało się załatwienia. Tak mniej więcej wyglądają wyniki rocznego współdziałania: czytelnicy — redaktorzy od „telefonika”. Możemy sobie chyba wspólnie pogratulować. Po dziękować „za już” Drodzy Czytelnicy i przypomnieć, że telefon 43-58 jest w dalszym ciągu do waszej dyspozycji.

Dziękujemy również dyrekcjom rzeszowskich zakładów, przedsiębiorstw, biur, urzędów, przy pomocy których wiele interwencyjnych spraw udało nam się szczęśliwie sfinalizować. „Dzielnikom” przypomnimy się innym razem.

Z „powodzi” telefonicznych informacji, dziś wybraliśmy „sprawki” z gatunku tych najciekawszych. To tak dla wspólnego, jubileuszowego odprężenia.

A KURY GRZEBIA...

Kury, jak to kury, nierozumne stworzenia i już. Od takiego sąsiedztwa broń Was Boże, Redaktorze. Wystarczy, że ja mam udreki co niemiara. Pech chciał, że mieszkam przy ul. Konopnickiej, tuż obok rozimłowanych hodowców ptactwa domowego. Ci mili, skądinąd sąsiedzi tak obrzydli mi kury, że nie cierpię drobiu nawet na tarle. Te rozdzikane stworzenia jakby się na mnie uwzięły. Pokonując przeszkody, ja-

kie stawia plot, ustawicznie naruszają moje podwórkowe terytorium. Włosną przypuściły tak bezkompromisowy atak na cebulki (moich) tulipanów, że z tego uroczego kwiecia szczytki tylko mizerne pozostały. Poradźcie Redaktorze, jak bronić się przed tą kurzą plagą?

POD RAUSZEM

Halo!!! 43-58? Redaktorze, dzwonię wprost z restauracji. Ze, co, że pod „muchą”? Nie żartujcie... Na razie mam małego, te... bardzo małego... go rausza. A co, może nie wolno? Ale ja nie o tym kocham Redaktorze. O czym ja chciałem, o czym... ech, ta moja pamięć. O już wiem, oczywiście, że wiem. Spotkałem właśnie Felka, mojego starego kumpła Felusia. Cudowny chłopak, Redaktorze. I chcieliśmy tak, tego no... przypieczętować starą przyjaźń. Oczywiście, że „setuchną” i to niejedną. A kelner ani jednej nie chce dać. Co on wie, ile nam wystarczy. Ratućcie, Redaktorze naszą przyjaźń... W sklepach nie sprzedają dziś „wyskokowej”.

LILIPUCIE JAKKO

Redaktorze, muszę się wam poskarżyć, po-zalić. Kupiłam w sklepie 10 jajek. Myślałam, że tak „urodziwe” jak na wystawie. Przychodzę ja do domu, rozpakuje... a tu jedno jajo małeńkie, prawie, że lilipucie. Wróciłam czym prędzej do sklepu. I oczywiście reklamuję. To wiecie co na to ekspedientka? Ze grymaszę, że mam wymagania, że małe jajo też jadalne itp. Ja uważam, że nie miała podstaw do takiego „uświadamiania” (choć jajo wymieniła). A co wy na to?

NIETYPOWY...

Natura obdarzyła mnie rzeczywiście słusznym wzrostem. „Wystrzeliłem” w górę aż na 2 metry 7 cm. Słowem, należę do tzw. nietypowych. Z tej wysokości trudno patrzeć inaczej na wszystko niż z góry. Tak się do tego przyczyniałem, że nie mogę zginać karku nawet przed naszym prezesem. Szef oczywiście boczy się na mnie za to, pomija przy premiach, „utrąca” przy lada okazji. Czy mam zastosować specjalne ćwiczenia, by mój (długi) kregosłup uczynił nieco bardziej elastycznym czy też trzymać się nade wszystko (na wyznaczonej mi przez naturę wysokości)... I czekać aż prezes zmięknie.

WIATR ZAWINIE?

— Od 25 lat jestem sprzątarzką. Kilka razy byłam nagrodzona i wyróżniana dyplomami. W sąsiednim budynku na placu sprząta osoba do tego zawodu albo zupełnie nie przygotowana(?) albo robi to celowo. Wymiatła śmieci przed bramą, a wiatr przynosił je na moje podwórko. Gdybym była złośliwa, mogłabym się odwdziżyć tym samym. Co mam robić? Radzimy skorzystać ze zmiany kierunku wiatru.

CIĘZKO PRZESTRASZONA

Redaktorze! Jeszcze jestem półprzytomna. Jakies pół godziny temu, wracałam z zakupów, gdy nagle kierowca stojąca na postoju tak gwałtownie — „zatrąbił”. O małego nie umarłam (!) Bardzo proszę opiszcie kierowca w telefoniku. Nr rejestracyjny (podała) nr boczny (też).

RZECZ... Z ZAPASKIEM

Z mieszkania sąsiada — pisze do nas czytelniczka — wydobywa się podejrzany zapach. Przechodząc obok pokoju nr 7 (tu właśnie mieszka ów sąsiad) musimy zatkać nosy. Gdy zwracaliśmy sąsiadowi uwagę odpowiedział, że dla naszej przyjemności nie będzie perfumował mieszkania. Prosimy was o pomoc.

NOWINY RZESZOWSKIE

— pismo codzienne wydaje Wydawnictwo Prasowe „Nowiny Rzeszowskie” — RSW „Prasa”. Redaguje Kolegium. Adres redakcji: Rzeszów, ul. Zeromskiego 5. TELEFONY: Centrala 2054, 2057, redaktor naczelny 4775, zastępca redaktora naczelnego, dział wydawniczy, administracja 4618, redakcja nocna 5017, dział finansowy 4656, dział inf. 4358, sekretariat redakcji i wszystkie działy łączą centrala. Oddziały redakcji: Przemysł, ul. Waryńskiego 15, tel. 3706, Krosno, ul. Nowotki 12, tel. 499, Tarnobrzeg, ul. 1 Maja bl. 12/1, tel. 384. Biuro Reklam i Ogłoszeń: Rzeszów, ul. Granwaldzka 41 — tel. 4932. Zamówienia i prenumeratę okonując wpłaty na konto KO i OM Rzeszów nr 9-6-443 UPIK „Ruch” w Rzeszowie. Asnyka A. Cena prenumeraty miesięcznej — zł 12,30 wartej — zł 37,50, półrocznej — zł 75, rocznej — zł 150 druk. Rzeszowskie Zakłady Graficzne — Rzeszów. R-1-37